

Geweldloos verzet in Palestina is gevaarlijker dan ooit - maar het is de enige weg vooruit

We gaan geen betere toekomst opbouwen voor alle mensen in dit land door elkaar te doden of te overheersen. We hebben een proactieve geweldloze beweging nodig met visie en strategie.

Sami Awad 7 oktober 2024

7 oktober 2023 werd een van die dagen - zoals de moord op Kennedy of 9/11 - die velen van ons nooit zullen vergeten. We weten waar we waren en wat we deden toen we het nieuws hoorden. Op die zaterdagochtend was ik op weg naar de plaatselijke wekelijkse biologische markt in Bethlehem toen ik hoorde dat Hamas door de barrière rond Gaza was gebroken en Israël was binnengedrongen. Ik reed snel naar huis, zette Al Jazeera aan en hoorde de details van wat er gebeurde. Ik belde mijn neef in Gaza, waar al mijn moeders familie woonde, en smeekte hem om een uitweg te vinden. Ik wist dat dit een ramp zou worden, maar toen was het al te laat. De familie zat vast.

Op die dag en in de dagen die volgden, in plaats van na te denken, te analyseren en zich af te vragen waarom dit allemaal was gebeurd, versterkte de Israëlische regering - die door veel van haar eigen burgers al als fascistisch werd bestempeld - onmiddellijk wat decennialang niet had gewerkt: meer overheersing, meer militaire macht, meer vernietiging tegenover de Palestijnen en het aanwakkeren van meer angst onder haar bevolking. Zonder tijd om te rouwen om de Israëli's die werden gedood of om te proberen te onderhandelen over de vrijlating van gijzelaars, escaleerde het Israëlische leiderschap en demoniseerde het de hele Palestijnse bevolking in Gaza, noemde hen "menselijke dieren" en vergeleek de aanvallen zelfs met de Holocaust. Ze beriepen zich op de Amalek, een verwijzing uit de Bijbel naar het verhaal van koning Saul die de opdracht kreeg om elk mens en dier van de stam Amalek uit te roeien.

De aanvallen op Gaza werden gevoed door wraak - een wraak die werd ingegeven door Israëls eigen gevoel van vernedering. De fundamentele ideologie van Israël, een gegarandeerd veilig thuisland voor het Joodse volk dat eeuwenlang vervolgd werd, stortte binnen enkele uren in. Israëls geloof dat het bouwen van het sterkste en technologisch meest geavanceerde leger in de regio en het controleren van "de ander" de manier was om veiligheid te garanderen, bleek een façade te zijn.

Ja, zou je kunnen zeggen - en het verleden dan? Was er niet ook een vredesproces dat mislukte en hadden we geen keus? Als we terugkijken naar het vredesproces dat begon in de jaren 1990 en bleef mislukken, zien we dat Israël niet echt onderhandelde voor vrede, maar opnieuw onderhandelde voor veiligheid en overheersing, vanuit een positie van overheersing. Alles wat in die onderhandelingen aan de Palestijnen werd "gegeven" - zelfs de oprichting van de Palestijnse Autoriteit - was bedoeld om Israëls superioriteit in stand te houden in naam van het zogenaamd voldoen aan zijn veiligheidsbehoeften. De confiscatie van Palestijns land om illegale nederzettingen te bouwen ging door en de beperkingen op Palestijns verkeer werden steeds strenger, om nog maar te zwijgen van de scheidingsmuur die ze beweerden te bouwen om veiligheidsredenen, maar die een permanente structuur van verdeling en controle werd. Vragen over bevrijding, vrijheid, gelijke rechten, rechtvaardigheid en wederzijds vertrouwen werden gereduceerd tot symbolische gebaren. Echte vrede was nooit het doel.

Ik spreek niet vanuit een oordeel, maar vanuit de wens om te begrijpen wat er gebeurd is zodat we verder kunnen. Ik spreek als een activist die zijn leven heeft gewijd aan het zoeken naar gerechtigheid en vrede voor alle mensen in dit land. Ik spreek vanuit een plaats van pijn, omdat ik zie hoe we er allemaal niet in geslaagd zijn om deze doelen te bereiken, waardoor gebeurtenissen zoals 7 oktober konden gebeuren en ik getuige ben van de voortdurende dood en vernietiging in Gaza en de Westelijke Jordaanoever. Ik spreek als iemand die de vernietigingskampen van Auschwitz en Birkenau heeft bezocht, die de genocide diep heeft begrepen en onderkend die

plaatsvond in Europa en hoe het een collectief bewustzijn van angst en trauma heeft gecreëerd onder Joden, gebouwd op voorgaande eeuwen van marginalisatie en discriminatie.

Als geweldloze activist heb ik lang begrepen dat in een systeem van absolute overheersing, het antwoord op elk verzet - vooral geweldloosheid - onderdrukking is. Dit is wat we hebben ervaren door de vele jaren van onze betrokkenheid bij geweldloze acties. We waren allemaal getuige van de Mars van Terugkeer in Gaza in 2018, waar honderden Palestijnen werden gedood en duizenden gewond raakten tijdens een geweldloze actie die het recht van vluchtelingen op terugkeer naar hun huizen opeiste, zoals vastgelegd door de Verenigde Naties. Geweldloosheid legt systemen van onderdrukking bloot en is daarom gevaarlijk voor zulke systemen. Ik kan het aantal keren niet tellen dat Israëli's of buitenlanders naar me toekwamen met de vraag waarom Palestijnen geen geweldloosheid gebruiken. Ik vroeg ze altijd om te definiëren wat ze bedoelen met geweldloosheid voordat ik ze mijn antwoord gaf. En ja, het verschil was groot.

Als we het collectieve trauma van zowel de onderdrukker als de onderdrukte niet aanpakken, zullen we nooit vrede bereiken.

Terwijl de situatie in Gaza er nu een is van overleven temidden van voortdurende bombardementen en aanvallen, is de situatie voor geweldloos verzet in het bijzonder op de Westelijke Jordaanoever gevaarlijker en dodelijker geworden dan ooit tevoren. Gedreven door wraak, vergelding, ontmenselijking en overheersing heeft het Israëlische leger de onderdrukking van geweldloos verzet verdubbeld. Veel Palestijnse geweldloze activisten op de Westelijke Jordaanoever werden al vroeg in oktober en november 2023 gearresteerd, waaronder Ahed Tamimi en haar vader Basem, een leider van de geweldloze beweging in Palestina, die in juni 2024 werd vrijgelaten na te zijn gemarteld. Elke geweldloze actie wordt beantwoord met ongekend geweld van het Israëlische leger of kolonisten, die meer wapens en meer vrijheid hebben gekregen om geweld te gebruiken tegen Palestijnen. Internationale solidariteitsactivisten zijn ook het doelwit geweest: de Turks-Amerikaanse activist Aysenur Ezgi Eygi werd vorige maand door een Israëlische sluipschutter in het hoofd geschoten.

Het afgelopen jaar heb ik me vaak hopeloos gevoeld en me herhaaldelijk afgevraagd: "Wat kunnen we doen?" Deze vraag spookt door mijn hoofd en door gesprekken met andere Palestijnse en Israëlische activisten. Zelfs internationaal, ondanks wereldwijde protesten, sit-ins en demonstraties die oproepen tot (ten minste) een staakt-het-vuren om het doden van onschuldige Palestijnen te stoppen - hebben wereldleiders, vooral in het Westen, alleen maar gereageerd met verklaringen dat "Israël het recht heeft om zichzelf te verdedigen." Daarmee bedoelen ze dat Israël gerechtvaardigd is om altijd geweld te gebruiken, en ze steunen het en zullen het beleid dus niet veranderen. Veel geweldloze protesten wereldwijd werden afgedaan als anti-Israël of antisemitisch, en zelfs met geweld beantwoord door hun eigen politiemacht.

Je hopeloos voelen is iets, maar opgeven is geen optie. Onze toewijding aan geweldloosheid moet sterker zijn dan ooit. We gaan geen betere toekomst opbouwen door elkaar te doden of te overheersen en geweldloos verzet is de manier om vooruit te komen. Dit werd me onlangs duidelijk toen ik werd gevraagd om een training in geweldloos verzet te geven aan een groep van 25 jonge Palestijnse leiders, mannen en vrouwen van begin 20. Ik zag hun openheid voor het potentieel van geweldloos verzet. Het zien van hun openheid voor het potentieel van geweldloosheid deed een gevoel van hoop in mij herleven dat ik al een tijdje niet meer gevoeld had.

Wanneer absolute macht wordt gecombineerd met absolute angst, is het resultaat een absolute ramp.

Geweldloosheid kan niet langer een reactionaire reactie zijn op agressie, zoals het in het verleden

vaak was - protesteren tegen landonteigening, de bouw van een deel van de afscheidingsmuur of de sloop van een huis. Het moet een duidelijke, proactieve beweging worden met een visie en een alomvattende strategie die de huidige en toekomstige obstakels voor het bereiken van vrijheid, gerechtigheid, vrede en gelijkheid in dit land aanpakt. Het moet de systemen van overheersing en macht aanpakken, niet alleen hun acties. Geweldloosheid moet niet gezien worden als de keuze van hen die te zwak zijn om gewapend verzet te plegen, maar als de keuze van hen die sterk en toegewijd zijn en bereid zijn om te riskeren wat nodig is voor bevrijding en vrijheid.

Ook al zijn protesten en demonstraties op dit moment onmogelijk, de tactieken van geweldloosheid zijn er in overvloed. De basisstrategieën van niet-meewerken en niet-naleven moeten een centraal onderdeel worden van verzet en veerkracht - niet alleen voor Palestijnen, maar ook voor Israëli's en de internationale gemeenschap.

Met name aan Israëli'sche zijde moet een geweldloze beweging ontstaan die rechtstreeks ingaat tegen ideologieën die angst, slachtofferschap, exclusiviteit, superioriteit en ontmenselijking van de ander bevorderen. We moeten samenkomen om angst en trauma's aan te pakken door ruimtes van wederzijds vertrouwen en respect te creëren, in plaats van scheiding, overheersing en militarisering. Als we het collectieve trauma van zowel de onderdrukker als de onderdrukte niet aanpakken, zullen we nooit vrede bereiken. Degenen die onderhandelen vanuit een positie van angst (of die nu echt is of ingebeeld) zullen altijd op zoek zijn naar macht over de ander. Wanneer absolute macht wordt gecombineerd met absolute angst, is het resultaat een absolute ramp, waar we ons nu in bevinden.

Deze ramp treft niet alleen de Palestijnse bevolking, die het meest lijdt, maar ook de Israëli'sche bevolking, die op de lange termijn een zware prijs zal betalen als dit systeem van macht en angst - ook bekend als fascisme - blijft domineren. Internationaal moet de boycot- en desinvesteringbeweging groeien en campagnes voor sancties tegen systemen van fascisme moeten kernwaarden worden. Politieke kandidaten die fascisme aan de kaak stellen moeten gesteund worden. Dit is geen kwestie van moslims versus joods-christenen, een kwestie van oost versus west, of een kwestie van bruin versus wit - zoals sommige westerse politici beweren om hun bevolking angst aan te jagen. Dit is een kwestie van mensenrechten, waardigheid en rechtvaardigheid.

Steun Waging Geweldloosheid

Steun ons

Waging Nonviolence is afhankelijk van de steun van lezers. Doneer vandaag!

Vertaald met DeepL.com (gratis versie)

Geweldloosheid vereist een hoge mate van toewijding en discipline en moet worden ingezet als een langetermijnstrategie, met het besef dat veel gevechten gewonnen en veel verloren zullen worden. Geweldloosheid moet niet alleen gebruikt worden om de bezetting aan de kaak te stellen, maar ook om samenlevingen op te bouwen die de waarden van geweldloos leven aanhangen. En het moet ook de internationale gemeenschap inschakelen om de nodige druk uit te oefenen op alle partijen om een nieuw vredesproces mogelijk te maken, een proces dat niet gemotiveerd wordt door overheersing en angst, maar een proces dat gericht is op collectieve bevrijding, vrede, gerechtigheid en veiligheid voor iedereen. Aan het eind van de dag is mijn grootste hoop te geloven in wat Martin Luther King Jr. ooit zei: "De boog van het morele universum is lang, maar hij buigt naar rechtvaardigheid."

Sami Awad

Sami Awad is een Palestijnse geweldloze activist en mededirecteur van Nonviolence International. Hij is ook de oprichter van Holy Land Trust, waarvan hij 25 jaar directeur was. Sami heeft een

doctoraat in theologie van het Chicago Theological Seminary, een master in internationale betrekkingen van de American University in Washington D.C. en een bachelor in politieke wetenschappen van de University of Kansas.